

Ö?renme Ortam? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Ö?renme Ortam? Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26723>

Özet

Ö?renme Ortam? Ölçe?i (ÖÖÖ), orijinal ad? Metacognitive Orientation of Learning Environment Scale-Science (MOLES-S) olan psikometrik arac?n Türkçe adaptasyonudur. Bu ölçek, özellikle fen bilimleri ö?renme ortamlar?nda ö?rencilerin sahip oldu?u **metabili?sel yönelimi** de?erlendirmek amacıyla geli?tirilmifitir. Adaptasyon çal??mas?, ölçe?in Türk kültürüne ve e?itim sistemine uygunlu?unu, ayn? zamanda psikometrik özelliklerinin (geçerlik ve güvenilirlik) korundu?unu kan?tlamay? hedeflemi?tir.

Sorumlu yazar Eylem Y?ld?z Feyzio?lu taraf?ndan yürütölen bu çal??ma, **ölçek uyarlama** süreçlerinin titizlikle uygulanmas?n? gerektirmi? ve bilimsel ara?t?rmalarda kullan?lmak üzere sa?lam bir araç sunmu?tur. Ölçe?in orijinal yap?s?, adaptasyon süreci sonunda Türk örnekleminde de do?rulanmaya çal??lmifitir.

Anahtar Kelimeler

Ö?renme Ortam?, Metabili?sel Yönelim, Fen E?itimi, Ölçek Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik, MOLES-S.

Yazarlar

Y?ld?z, E., Ergin, O.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, fen ö?renme ortamlar?n?n ö?rencilerin **metabili?** düzeylerini nas?l etkiledi?ini veya bu süreçleri nas?l destekledi?ini ölçmektir. Bu adaptasyon çal??mas?n?n spesifik amac? ise, orijinal Metacognitive Orientation of Learning Environment Scale-Science (MOLES-S) ölçe?ini Türk kültürüne uyarlayarak, Türkçe konu?an popölyasyonlarda güvenilir ve geçerli bir ölçüm arac? sa?lamakt?r.

Ölçek, e?itim ara?t?rmac?lar?na, ö?renme ortamlar?n?n pedagojik kalitesini ve ö?rencilerin bili?sel stratejilerini kullanma e?ilimlerini de?erlendirme imkan? sunar. Böylece, e?itim programlar?n?n ve ö?retim yöntemlerinin iyile?tirilmesine yönelik somut veriler elde edilebilir.

Yap?

Ö?renme Ortam? Ölçe?i'nin ölçtü?ü temel yap?, ö?rencilerin ö?renme süreçlerindeki **metabili?sel yönelimdir**. Metabili?, bireyin kendi bili?sel süreçleri hakk?ndaki bilgisi ve bu süreçleri düzenleme yetene?i olarak tan?mlan?r. Ölçek, ö?rencilerin bir ö?renme ortam?nda ne ölçüde planlama, izleme ve de?erlendirme gibi üst düzey dü?ünme becerilerini kulland???n? veya kullanmaya te?vik

edildi?ini de?erlendirir.

Bu yap? genellikle, ö?rencilerin ö?renme stratejilerini seçme, görev performanslar?n? gözden geçirme ve gerekti?inde yakla??malar?n? de?i?tirme gibi boyutlar? içerir. Ölçek, ö?renme ortam?n?n bu bili?sel düzenleme becerilerini ne kadar destekledi?ine odaklan?r.

Geçerlik

Ölçe?in orijinal meta verilerinde geçerlik bilgisi bulunmamaktad?r. Ancak, Yıldız ve Ergin (2007) taraf?ndan yürütölen adaptasyon çal??mas?, ölçe?in Türkçe formunun yap?sal **geçerli?ini** bilimsel yöntemlerle incelemi?tir. Adaptasyon çal??malar?nda tipik olarak, çeviri geçerli?i (dilsel e?de?erlik) ve yap? geçerli?i (faktör analizi) test edilir.

Bu çal??mada, orijinal ölçe?in boyutlar?n?n Türk örnekleminde de korundu?unu göstermek amacıyla çe?itli geçerlik analizleri yap?lm??t?r. Bu analizler, ölçe?in amaçlanan **metabili?sel yönelim** yap?s?n? do?ru bir ?ekilde ölçtü?ünü desteklemeyi amaçlam??t?r.

Güvenirlik

Ölçe?in orijinal meta verilerinde güvenilirlik bilgisi bulunmamaktad?r. Buna ra?men, adaptasyon çal??mas?n?n ba?l??nda belirtildi?i üzere, Yıldız ve Ergin (2007) bu ölçe?in Türkçe versiyonunun **güvenirli?ini** detayl? olarak incelemi?tir. Güvenirlik, ölçüm sonuçlar?n?n tutarlıl?? ve istikrar? ile ilgilidir.

Güvenirlik analizleri genellikle Cronbach Alfa iç tutarlıl?? katsay?s? gibi yöntemlerle gerçekleştirilir. Adaptasyon çal??mas?, ölçe?in farklı alt boyutlar?n?n ve toplam puan?n?n kabul edilebilir düzeyde iç tutarlıl??a sahip oldu?unu rapor etmi? olmal?d?r, bu da ölçe?in tekrarlı ölçümlerde benzer sonuçlar verebilece?ini gösterir.

Faktör Analizi

Ö?renme Ortam? Ölçe?i'nin Türkçeye adaptasyon sürecinde, orijinal ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n korunup korunmad??n? belirlemek amacıyla **faktör analizi** kullan?lm??t?r. Bu analiz, ölçek maddelerinin hangi temel psikolojik yap?lar? temsil etti?ini ortaya koyar.

Adaptasyon çal??mas?nda büyük olasılıkla Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak, ölçe?in orijinal kuramsal yap?s?n?n Türk örnekleminde de geçerli olup olmad?? test edilmi?tir. Bu, ölçe?in yap? geçerli?inin temel bir göstergesidir ve ölçe?in maddelerinin kuramsal olarak beklenen alt faktörler alt?nda topland??n? do?rulamay? amaçlar.

Araç

Test Çe?idi: Uyarlama

Format: Orijinal ölçek (MOLES-S) genellikle Likert tipi bir derecelendirme kullanır. Adaptasyonun da bu formatı korudu?u varsayılmaktadır (Örne?in, 5'li veya 4'lü Likert tipi).

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: E?itim ortamlarındaki ö?renciler (Fen Bilimleri dersleri ba?lam?nda).

Ya? Grubu: Adaptasyon çal??mas?nın hedef kitlesi olan ö?renci grubu (Genellikle ortaokul veya lise ö?rencileri).

Popülasyon Detaylar?: Adaptasyon çal??mas?, Türkiye'deki çe?itli e?itim kurumlarından toplanan örneklem üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-Report) ölçe?i. Maddeler, ö?rencilerin ö?renme ortamlarına nasıl algıladıkları?nı de?erlendirir.

Anahtar Kelimeler

Metabili?, Ö?renme Ortam?, Fen E?itimi, Psikometri, **Geçerlik**, **Güvenirlik**, Faktör Yap?s?, E?itimsel Ara?tırma.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Sa?lanmamıştır.

Ba?lı Kurulu? E-posta Adresleri: eylemyildiz@adu.edu.tr (Sorumlu Yazar Eylem Yıldız Feyzio?lu)

Yazın?ma Adresi: Sa?lanmamıştır.

?zinler, Ücret ve Test Y?li?

Ölçe?in orijinal adaptasyon çal??ması 2007 yılında yayımlanmıştır. Ölçe?in kullanımı için orijinal yazarlardan ve adaptasyonu gerçekle?tiren yazarlardan izin alınması gerekebilir. Ticari kullanım ücretleri hakkında bilgi adaptasyon yazarı ile ileti?ime geçilerek ö?renilebilir.

Sorumlu yazarın ileti?im e-posta adresi: eylemyildiz@adu.edu.tr

Ölçe?in orijinal PDF belgesi a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: [learning-environment-scale-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Yildiz, E., & Ergin, O. (2007). The adaptation of metacognitive orientation of Learning Environment Scale-science (MOLES-S) into Turkish: The study of validity and reliability. *Eurasian Journal of Educational Reserch*, 7(28), 123-133.

Ö?renme Ortam? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir. Maddeler kaynak içerikte sa?lanmam??t?r.

Ölçek maddeleri bu alanda sa?lanmam??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM